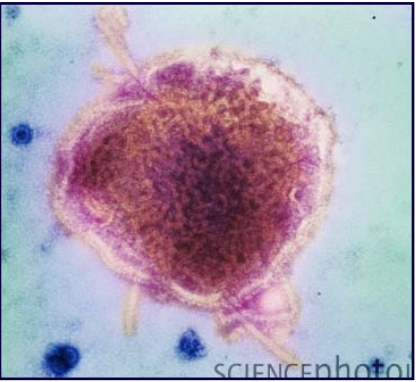

Hastalık Etkenleri

Kızamık virüsü

Aile adı: Paramyxoviridae
Ağız, burun ve boğaza yerleşen bu virüs, çocukluk çağı hastalığı kızamığa neden olur. Ateş ve döküntü yapar. Kızamık bulaşıcıdır, kontrol altına alınmazsa salgınlar görülür. Aşıyla uzun süreli korunma sağlanır. Kızamık virüsü, 150 nm boyutundadır. Genetik materyali tek iplikli RNA'dan oluşur.

Hastalık Etkenleri

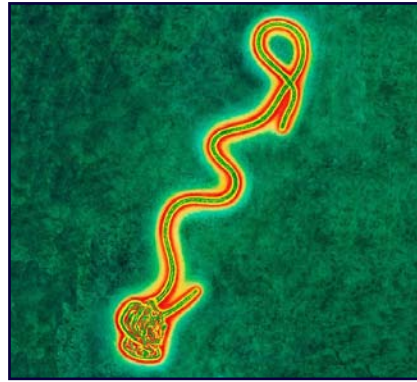
Uçuk virüsü

Aile adı: Herpesviridae
Sinir hücrelerine yerleşen bu virüs, birçok insanda görülen uçuga neden olur. Bağışıklık sisteminin zayıfladığı durumlarda etkin hale geçer. Uçuk virüsü, bulaşıcıdır. Gelişimini baskılamak üzere ilaçla tedavi edilir. Uçuk virüsü, 180-250 nm boyutundadır. Genetik materyali DNA'dan oluşur.

Hastalık Etkenleri

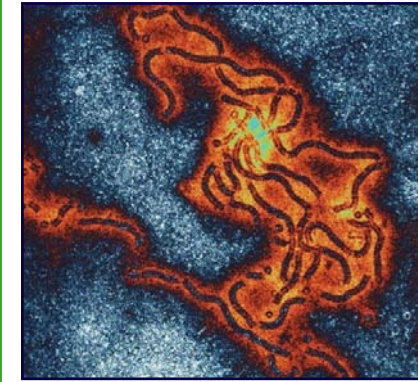
Ebola virüsü

Aile adı: Filoviridae
Ebola virüsü, tehlikelidir. İshal, kanama, deri döküntüleri ve yüksek ateşe neden olur. Adını, Afrika'daki bir nehirnden alır. Bulaşıcıdır, kontrol altına alınmazsa salgınlar görülür. Ebola virüsü, iplikli yapıda, yaklaşık 80 nm boyutundadır. Genetik materyali RNA'dan oluşur.

Hastalık Etkenleri

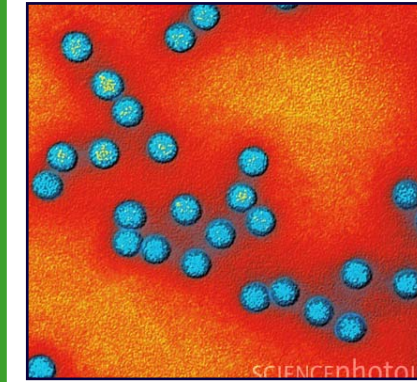
Kabakulak virüsü

Aile adı: Paramyxoviridae
Tükürük bezlerine yerleşen bu virüs, çocukluk çağı hastalığı kabakulagin etkenidir. Ağrı, şişlik, kusma ve ateşe neden olur. Kabakulak bulaşıcıdır, kontrol altına alınmazsa salgınlar görülür. Aşıyla uzun süreli korunma sağlanır. Kabakulak virüsü, 150 nm boyutundadır. Genetik materyali RNA'dan oluşur.

Hastalık Etkenleri

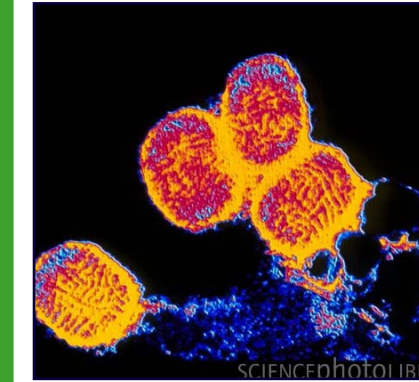
Çocuk felci virüsü

Aile adı: Picornaviridae
Beyin ve omuriliğe yerleşen bu virüs, çocukluk çağı hastalığı çocuk felcinin etkenidir. Ateş, ağrı, bulantı ve kusma yapar. Sinir sistemine çok zarar verirse felce neden olur. Çocuk felci bulaşıcıdır, aşıyla korunma sağlanır. Çocuk felci virüsü, 25-30 nm boyutundadır. Genetik materyali RNA'dan oluşur.

Hastalık Etkenleri

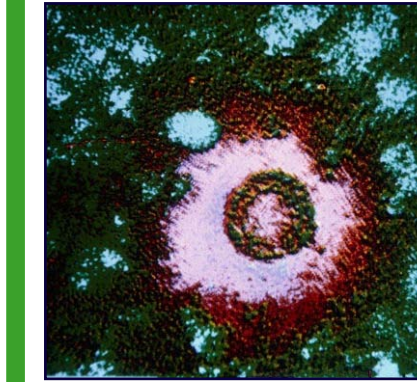
Çiçek virüsü

Aile adı: Poxviridae
Çocukluk çağı hastalığı çiçeğin etkeni bu virüs, tüm vücut derisine yayılarak yüksek ateş ve döküntüye neden olur. Bulaşıcıdır; aşıyla uzun süreli korunma sağlanır. Aşı kampanyaları sayesinde 1970'li yıllardan sonra neredeyse ortadan kalkmıştır. Bu virüs, 225-300 nm boyutundadır. Genetik materyali DNA'dan oluşur.

Hastalık Etkenleri

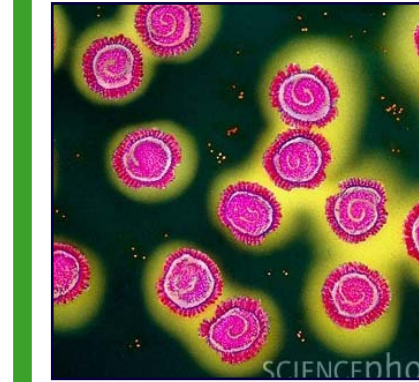
Hepatit B virüsü

Aile adı: Hepadnaviridae
Hepatit B virüsü, sarınga neden olur. Karaciğere yerleşir. Ateş, ağrı, kusma, halsizlik, göz akı ve deride sararma yapar. Bulaşıcıdır, kontrol altına alınmazsa salgınlar görülür. Aşıyla korunma sağlanır. Bu virüs, 40-45 nm boyutundadır. Genetik materyali DNA'dan oluşur.

Hastalık Etkenleri

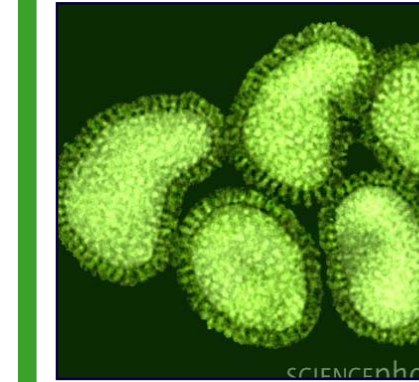
İnsan bağışıklık yetmezliği virüsü (HIV)

Aile adı: Retroviridae
HIV, tehlikelidir. AIDS'e (edinilmiş bağışıklık yetmezliği sendromu) neden olur. Bağışıklık sisteminin zamanla çökerterek vücudun hastalıklara açık olmasını sağlar. Bulaşıcıdır, kontrol altına alınmazsa salgınlar görülür. Bu virüs, 100 nm boyutundadır. Genetik materyali RNA'dan oluşur.

Hastalık Etkenleri

Grip virüsü

Aile adı: Orthomyxoviridae
Solunum yollarına yerleşen bu virüs, kış aylarının yaygın hastalığı gribe neden olur. Ateş, ağrı, halsizlik, öksürük yapar. Bulaşıcıdır, kontrol altına alınmazsa salgınlar görülür. Aşıyla korunma sağlanır. Grip virüsü, 80-120 nm boyutundadır. Genetik materyali RNA'dan oluşur.

Hastalık Etkenleri

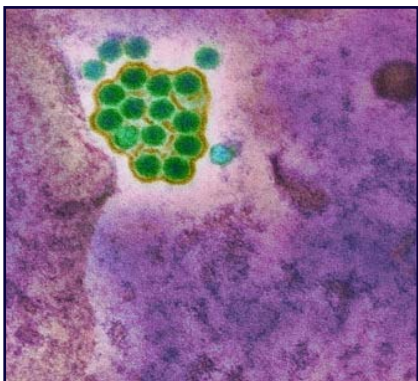
SARS virüsü

Aile adı: Coronaviridae
Bu virüs, son yılların öldürücü hastalığı SARS'a (ağır akut solunum yolu yetmezliği) neden olur. Solunum yollarına ve akciğere yerleşir. Yüksek ateş, ağrı, öksürük yapar. Bulaşıcıdır, kontrol altına alınmazsa salgınlar görülür. Virüs, 120 nm boyutundadır. Genetik materyali RNA'dan oluşur.

Hastalık Etkenleri

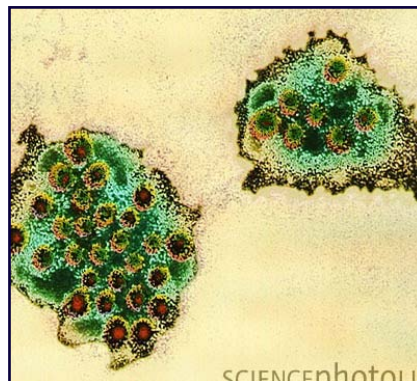
Sarı humma virüsü

Aile adı: Flaviviridae
Bu virüs, sıvrisineğin sokmasıyla bulaşarak sarı hummaya neden olur. Ateş, ağrı, bulantı, kusma yapar. Deride sararmaya neden olur. Afrika ve Güney Amerika'da yaygındır. Bulaşıcıdır, kontrol altına alınmazsa salgınlar görülür. Aşıyla korunma sağlanır. Sarı humma virüsü, 45-55 nm boyutundadır. Genetik materyali RNA'dan oluşur.

Hastalık Etkenleri

Norwalk virüsü

Aile adı: Caliciviridae
Norwalk virüsü, bağırsak enfeksiyonuna neden olur. Yiyecekler aracılığıyla vücuda girerek şiddetli kusma, ishal yapar. Bulaşıcıdır; 4 yaştan itibaren enfeksiyona yakalanma olasılığı yüksektir. Temizlik kurallarına uyularak korunma sağlanır. Bu virüs, 27-40 nm boyutundadır. Genetik materyali RNA'dan oluşur.

Hastalık Etkenleri

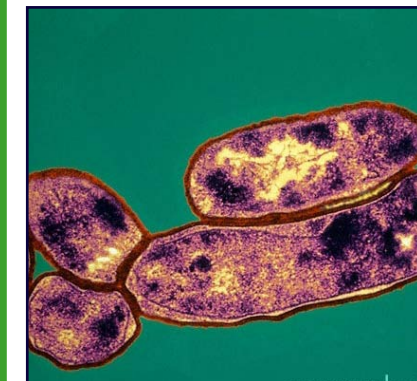
Streptococcus pyogenes

Aile adı: Micrococcaceae
Normalde sağlıklı insanların boğaz ve burunlarında bulunur. Ancak sayısı arttığında, bu bakteri farenjite yol açar. Deri enfeksiyonlarına da neden olur. Antibiyotikle tedavi edilir. Küre şeklindedir. Gram pozittiftir. Oksijenli solunum yapar, hareketsizdir, spor üretmez.

Hastalık Etkenleri

Corynebacterium diphtheriae

Aile adı: Corynebacteriaceae
Boğaza yerleşen bu bakteri, difteriye neden olur. Solunum güçlüğü yapar. Salgınlığı zehirli madde, kan dolaşımına geçerse kalp ve sinir sistemine zarar verir. Bulaşıcıdır, kontrol altına alınmazsa salgınlar görülür. Aşıyla korunma sağlanır. Çubuk şeklindedir. Gram pozittiftir. Seçici olarak oksijenli ya da oksijensiz solunum yapabilir, hareketsizdir, spor üretmez.

Hastalık Etkenleri

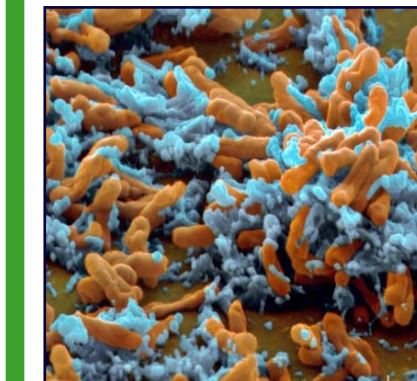
Clostridium tetani

Aile adı: Clostridiaceae
Normalde bağırsaklarda asalak yaşar. Ancak bu bakteri, vücuda yaralar aracılığıyla girerse tetanoza yol açar. Salgıladığı zehirli madde, yara yakınından ve yüzdten başlayarak tüm vücudu saran kasılmalara neden olur. Aşıyla korunma sağlanır. Çubuk şeklindedir. Gram pozittiftir. Oksijensiz solunum yapar, harektelidir, spor üretir.

Hastalık Etkenleri

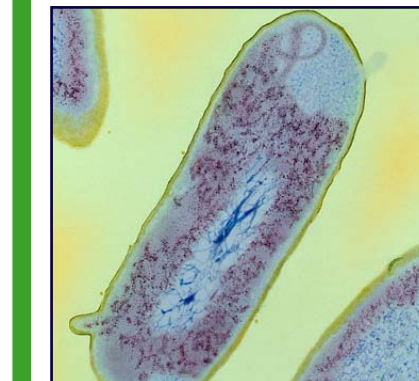
Mycobacterium tuberculosis

Aile adı: Mycobacteriaceae
Akciğere yerleşen bu bakteri, vereme neden olur. Öksürük, terleme, kilo kaybı yapar. Bulaşıcıdır, kontrol altına alınmazsa salgınlar görülür. Aşıyla korunma sağlanır. Çubuk şeklindedir. Gram pozittiftir. Oksijenli solunum yapar, hareketsizdir, spor üretmez.

Hastalık Etkenleri

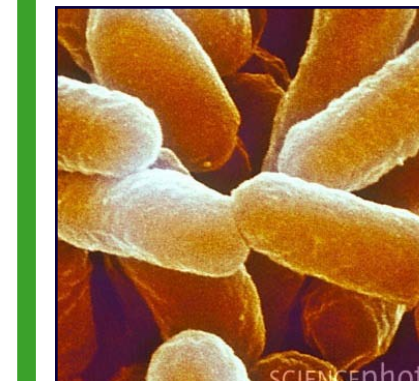
Shigella dysenteriae

Aile adı: Enterobacteriaceae
Kalın bağırsağa yerleşen bu bakteri, dizanteriye neden olur. Şiddetli ishal, kusma, halsizlik, karın ağrısı yapar. Antibiyotikle tedavi edilir. Çubuk şeklindedir. Gram negatiftir. Seçici olarak oksijenli ya da oksijensiz solunum yapabilir, hareketsizdir, spor üretmez.

Hastalık Etkenleri

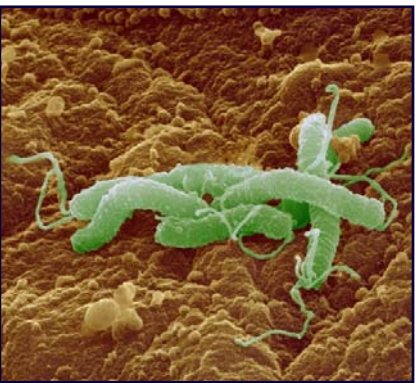
Escherichia coli

Aile adı: Enterobacteriaceae
Besin zehirlenmesinin en bilinen nedeni olan bu bakteri, bağırsak enfeksiyonuna neden olur. Normalde bağırsaklarda yaşar; ancak sayıları artınca enfeksiyon oluşur ve ishal başlar. Antibiyotikle tedavi edilir. Çubuk şeklindedir. Gram negatiftir. Seçici olarak oksijenli ya da oksijensiz solunum yapabilir, hareketsizdir, spor üretmez.

Hastalık Etkenleri

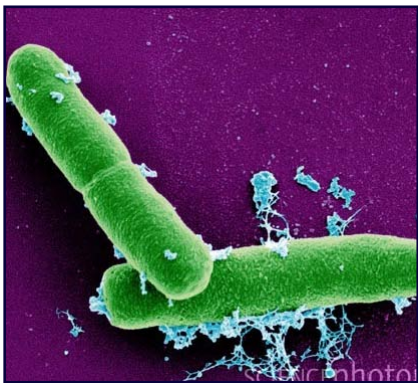
Helicobacter pylori

Aile adı: Helicobacteraceae
Bu bakteri, midede ülsera neden olur. Mide ve oniki parmak bağırsağı yüzeyine yerleşir ve yara yapar. Antibiyotikle tedavi edilir. Çubuk şeklindedir. Gram negatiftir. Oksijenli solunum yapar, kamçıları aracılığıyla hareket eder.

Hastalık Etkenleri

Bacillus anthracis

Aile adı: Bacillaceae
Bu bakteri, karbon hastalığına yol açar. Dayanıklı sporları deri, solunum yolları ve sindirim sistemine yerleşerek enfeksiyon yapar. Aşıyla korunma sağlanır. Antibiyotikle tedavi edilir. Çubuk şeklindedir. Gram pozittiftir. Oksijenli solunum yapar, hareketsizdir, spor üretir.

Hastalık Etkenleri

Plasmodium falciparum

Aile adı: Plasmodiidae
Protozoa (Tekhücreli) olan bu canlı, bir sıvrisineğin türünün dişisinin sokmasıyla bulaşarak sıtmaya neden olur. Karaciğere yerleşerek çoğalır. Sporları, alyuvarlara girerek ölümcül uyku dönemi başlar. İlaçla tedavi edilir ancak, yeterli değildir. Asalaktır. Yaşam döngüsünün bir bölümünü sıvrisinekte, diğer bölümünü omurgalılarda geçirir.

Hastalık Etkenleri

Trypanosoma gambiense

Aile adı: Trypanosomatidae
Protozoa (Tekhücreli) olan bu canlı, çebe sineğinin sokmasıyla bulaşarak uyku hastalığına neden olur. Kana yerleşir. Ateş, baş ve eklem ağrısı yapar. Sinir sistemine zarar verirse, ölümcül uyku dönemi başlar. İlaçla tedavi edilir ancak, yeterli değildir. Asalaktır. Yaşam döngüsünün bir bölümünü çebe sineğinde, diğer bölümünü omurgalılarda geçirir.

Hastalık Etkenleri

Giardia lamblia

Aile adı: Hexamitidae
Protozoa (Tekhücreli) olan bu canlı, bağırsak enfeksiyonuna neden olur. İnce bağırsağa yerleşir. İshal, karın krampları, bulantı, iştahsızlık, halsizlik yapar. Antibiyotikle tedavi edilir. Asalaktır. Yaşam döngüsünün bir bölümünü kirli su ve yiyeceklerde, diğer bölümünü omurgalıların ince bağırsak dokularında geçirir.

Hastalık Etkenleri

Trichinella spiralis

Aile adı: Trichinellidae
Omurgasız olan bu canlı, "trişinoz" diye bilinen bağırsak enfeksiyonuna neden olur. Çiğ ya da iyi pişmemiş ette bulunan larvaları ince bağırsak dokularına yerleşir ve oradan tüm vücuda yayılabilir. Mide bulantısı, ishal, kusma, ateş ve karın ağrısı yapar. İlaçla tedavi edilir. Asalaktır, silindirik yapıdadır. 1,4 - 1,6 mm uzunluğa erişir.

Hastalık Etkenleri

Ascaris lumbricoides

Aile adı: Ascarididae
Omurgasız olan bu canlı, bağırsak solucanı olarak bilinir. İnce bağırsağa yerleşerek enfeksiyona neden olur. Karın ağrısı, ishal ve kusma yapar. İlaçla tedavi edilir. Asalaktır, silindirik yapıdadır. 35 cm uzunluğa ulaşabilir. Larvaları, kirli su ve yiyeceklerle bağırsaklara yerleşir. Larvalar, akciğere ulaşırsa akciğere zararlı iltihabına yol açar.

Hastalık Etkenleri

Taenia saginata

Aile adı: Taeniidae
Tenya olarak bilinen bu omurgasız, bağırsak asalağıdır. İnce bağırsağa yerleşerek enfeksiyona neden olur. Karın ağrısı, bağırsak boşaltımında sorunlar, kilo kaybı yapar. İlaçla tedavi edilir. Asalaktır, şerit biçimindedir. Çiğ ya da iyi pişmemiş ette bulunan larvaları, ince bağırsak dokularına yerleşir ve burada gelişir. 4-10 m uzunluğa ulaşabilir.

Hastalık Etkenleri

Candida albicans

Aile adı: Cryptococcaceae
Maya mantarlarından olan bu canlı, deride enfeksiyona neden olur. Normalde sağlıklı insanların derisinde, solunum, sindirim ve üreme bölgelerinin mukoza zarlarında bulunur. Bağışıklık sistemi zayıfladığında çoğalır ve enfeksiyon oluşur. İlaçla tedavi edilir. Asalaktır. Tekhücrelidir. Genellikle oval biçimlidir. Tomurcuklanarak çoğalır.